

ДОСТОЙНІСТЬ У СКРОМНОСТІ ПОХОРОНІВ

СЛ. П. Д-РА ЛУКИ МИШУГИ

Виконавці останньої волі сл. п. д-ра Луки Мишуги здійснили його бажання та похоронили його згідно з його вказівками: скромно, в приватності тільки малого гурта його найближчих співробітників. Згідно з волею Покійного, тіло лежало в закритій домовині задовго до кількох годин у похоронному заведенні Митрофан Литвина в Грінвуді. При металевій домовині було тільки два вікна: від "Свободи" і від Українського Народного Союзу. На домовині — цвечка, опрацьована в рамці фотографія Покійного, яка завжди стояла в його кімнаті.

Біля години 2-го пополудні в середу, 9-го лютого, названі в його останніх інструкціях особи з Екзекутиви УНС та від Редакції "Свободи", які і кілька припадкових осіб зібрався біля домовини, очікуючи священника. Вкортці, у заступстві небажано паронха Джерзі Сіті, Веч. о. декарна Вол. Лотвица, до парафіяльного Покійний належав, прийняв його спадщину Веч. о. Теодор Данусер, та відправив Панахиду при відкритті на хвилину домовини. Оскільки домовину покладено на автомашину та в супроводі учасників похорону перевезено до української католицької церкви в Нью-Йорку, де місцевий парох, Веч. о. Вол. Красівський підправив Парастас. З церкви перевезено тіло на місцевий "Завжди Зелений" (Ever Green) цвинтар, де знову Веч. о. Данусер завершив похоронний обряд. Веч. о. Данусер і Кривошея з Красівським мгр. Осип Стецур, голос очолюючи похоронних співачок часто заломлювалися, як горло стискали спазми жалю. Сльози блищали в очах та котилися по личках усіх присутніх. Ще останній, проймаючі душі слова і мелодії похоронних відправ і домовину спущено в свіжу могилу. Священник поспівав її землею, приваїв поклали на неї по червоній розі і сира земля покрила на віки домовину невідчужуваної Людини.

Похоронено д-ра Мишугу майже при самому вході на цвинтар у найкращому місці. На тому самому цвинтарі є вже чимала українська колонія. На ньому похоронений і Покійний голова НТШ, Іван Раковський.

Похорон д-ра Мишуги, згідно з його останніми заповідями, були скромні, але власне в цій скромності, яка була теж і прикметою життя Покійного, була найбільша достойність того останнього і ясного сумного обряду.

ПОВНЕ ЖИТТЯ ДО ОСТАНЬНОГО ВІДДІХУ

Не жваляючи на свою важку недугу, сл. п. д-р Лука Мишуга жив повним життям до останнього свого віддиху, працюючи як довго дозволяли на це фізичні сили та не втрачаючи найменшого інтересу до життя і зацікавленості ним уже навіть на смертній постелі. На фото: д-р Лука Мишуга, як головний редактор "Свободи", вголосив свій редакційний звіт на останній конференції Українського Народного Союзу, що відбулася в середині лютого минулого року. Тоді вже д-р Мишуга, що перед роком перебував операції і мав у своїм організмі невідомий недугу, ішов швидкими кроками до свого домашнього кінця, але це не мало жадного впливу на його відношення до життя. Звіт на конференції був уже одним з останніх публічних виступів д-ра Мишуги, хоч він активно працював ще майже до кінця життя того року.

АФП ТА НІО ОБ'ЄДНАЮТЬСЯ ВЖЕ В ЦЬОМУ РОЦІ

Малмі Віт, Флорида. — Окремі комісії, які вели переговори в справі об'єднання Американської Федерації Праці та Конгресу Індустріальних Робітників, порозумілися в тому, щоб об'єднати ці дві робітничі організації. Таким чином закінчиться розбиття робітничого руху, яке тривало 20 років, і приїде до об'єднання робітничих організацій, які разом матимуть 15 мільйонів членів. До здійснення об'єднання треба ратифікації цього договору конвенціями обох організацій, але існує певність, що конвенції ратифікують договір про об'єднання, і до кінця цього року постане нова могутня робітничая організація. До цього об'єднання причинилися голови обох робітничих організацій: Джордж Міні (АФП) і Волтер Рутер (НІО), які від двох років дбають про те, щоб довести до об'єднання робітничого руху. В переговорах вдалося дійти до повного порозуміння у всіх спірних справах. Розв'язано вже справу, що було очолювати про об'єднану організацію. Головою її буде Джордж Міні, теперішній голова АФП, голова НІО — Волтер Рутер, який, що він радо залишає це місце Міні, щоб тільки як найкраще прийшло до об'єднання. Теперішній секретар-скарбник АФП Вільям Ф. Шпілдер займатиме те саме становище в об'єднаній організації. Досі не надано назви новій організації, — вже відомо, що 34 спільні, які досі були в НІО, будуть творити новий департамент в об'єднаній організації під назвою Рада Індустріальних Організацій, і тим способом залишається для цієї частини робітництва дотеперішня скорочена назва НІО. В умовах по перемир'ю знаходиться пункт про те, щоб не було непорозуміння між тими робітничими спілками, які об'єднують робітників тих самих фахів, в справі переманювання до себе членів. Ще немає окремої комісії, яка дбала б про фактичне здійснення об'єднання. Цю справу має вирішити та комісія, яка вирішує статут нової об'єднаної організації. Тепер окремі робітничі спілки мають дбати про те, щоб порозумілися в справі не приманювати до себе членів, поки не закінчилось повне об'єднання, яке повинно здійснюватися в цьому році. Досі вже кількадесяті спілочки мають такі порозуміння, які важко до кінця цього року, але в пунктах про об'єднання наводяться рішення про те, щоб це порозуміння продовжити ще на два роки, щоб легше могло здійснюватися злиття до різних організацій. В новій управі АФП має поновити перевагу над НІО, бо до нової ради входять аж 17 віце-президентів від АФП, а тільки 10 від НІО.

В АМЕРИЦІ

- Австралійський прем'єр міністер Роберт Дж. Мензіс приїде до ЗДА і від 13 до 16 березня гоститиме у президента Айсенгавера.
- Ньюйоркська біржа дуже обережно зареагувала на зміну в Москві: не було ані зривів ані надзвичайної паніки. Фірми Дженерал Моторс випустили 4,380,000 нових паїв, які знаходили багато очаків покупців.
- Булганін і о-торкиский президент, Рафаель А. Кальдерон Гардіа, одні із провідників нещодавнього повстання, який керував із Нікарагуа, заявив, що дальшу боротьбу треба зупинити, бо інакше вона дасть можливість президентові Фігероасі здійснювати садистичні репресії.
- Бувший президент Труман з надією висловився про "палаючу революцію" в Москві. "В Росії, — сказав він, — вже не може бути гірше, і тому я сподіваюся, що зміна Маленкова на Булганіна дасть поліпшення".
- Генеральний прокуратор стейту Джорджія вирішив, що середня школа не має права виключати учнів з тої причини, що вони одружені, і тому можуть "мати деморалізуючий вплив на інших учнів".
- Подружжя, сказав прокуратор Юджин Кук, перебуває під охороною права. Вони ушляхетнює життя у чоловіка, і не деморалізують нікого".
- В Нью Йорку поліція заарештувала 22-річного Джеймса Інтромасса і 34-річну Естеру Гонзалес, які продавали героїну. Поліція скофікувала відомий уціл чорного наркотику, вартості на чорному ринку 75,000 доларів.
- Секретар внутр. справ заявив, що Алєкса, "це не доросла до того, щоб бути стейтом ЗДА".
- Сільсько-господарська Комісія Палати Реєспрезентів почне 17 лютого переслухувати в справі підмови фермерам для підняття ціни на сільсько-господарські продукти. Перший знімається секретар рільництва — Езра Тедд Бенсон, який є за т. зв. плинкою підтримкою ціни на сільсько-господарські продукти.

ЖАЛОБНЕ ЗІБРАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ УНС З ПРИВОДУ СМЕРТІ Д-РА Л. МИШУГИ

Джерзі Сіті. — В середу, 9-го лютого, зібрався у приміщенні будинку головної канцелярії Українського Народного Союзу, над яким вивішено до половини машту американський і український прапори, всі члени Головного Екзекутивного Комітету УНС: голова Дмитро Галиччін, заступники голови ади. Михайло Пізнак і п-ні Геновефа Жеребняк, головний секретар Григорій Герман та головний касир Роман Слободян. У увазі на смерть головного редактора органу УНСоюзу, "Свободи", Екзекутива не полагалася жадних інших справ, присвятивши це засідання всеціло пам'яті покійного д-ра Луки Мишуги.

Признаючи великі заслуги Покійного в розвитку Українського Народного Союзу, Екзекутива УНС висловила глибокий жаль з приводу цієї великої втрати та рішила теж обміркувати відповідні способи і засоби для увічнення Ного Пам'яті.

Рівночасно поодинокі члени Екзекутиви, згідно з відомими переконаннями і бажаннями Покійного, рішили, замість квітів на домовину, скласти по 15 доларів, кожний, признаючи ці гроші пополюючи на цілі УКК і ЗУАДК.

Екзекутива закликає теж усіх інших членів Головного Уряду, урядників Відділів та всіх тих членів УНС, які бажали б віддати похоронну пошану Покійному, щоб вони пішли за цим прикладом.

НАГОДА ВШАНУВАТИ ПАМ'ЯТЬ Д-РА ЛУКИ МИШУГИ ЗА ЙОГО ВЛАСНИМ ПРИКЛАДОМ

Покійний д-р Лука Мишуга все своє життя виступав проти того, щоб виявляти свої почування самими тільки словами. Він зокрема завжди жалів, скільки то вартісно гроша марнується на швидкорозмножуючі квіти на могилі покійників, вважаючи, що їхню пам'ять можна б далеко гідніше вшанувати, обертаючи ці гроші на благодійні народні чи харитативні цілі. Так він і поступав. Ніколи, на жадний домовини чи могилі, навіть його найближчих, не було вінка від д-ра Мишуги. Натомість він завжди був першим між тими, що замість квітів на могилу складали свої пожертви на народні цілі.

Маючи це на увазі та йдучи за таким прикладом, Екзекутива Київської УНСоюзу заохочувала акцію нової жертвості на народні цілі, щоб самому, всім великим Союзівій громаді та всьому

Помер проф. Л. Білецький

Вінніпег. — В місцевому шпиталі Св. Боніфатія відійшов 5 лютого ц. р. у вічність на 73-му році життя голова Української Вільної Академії Наук у Канаді професор д-р Леонід Білецький, основоположник і дійсний член УВАН, в роках 1951—1954 урядовий Президент УВАН, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, звичайний професор Українського Вільного Університету в Празі і Мюнхені, останньо Колегії св. Андрія у Вінніпегу, член Консесторії УГП Церкви в Канаді, директор Осередку УКО, голова Культ.-Освітньої і член Президійної Ради КУК, голова Ради Української Школи в Канаді, почесний член Українського Народного Дому і член Канадської Асоціації Славистів. Покійний, не вважаючи на недугу, працював до останнього дня над закінченням 4 тому "Кобзаря" Т. Шевченка. Дня 5-го лютого, стан його здоров'я погіршився так, що лікарі порадили перевезти його знову до лікарні, де він помер того самого вечора.

Покійний осиротів дружиною Надію і дві заміжні доньки.

Проф. Л. Білецький народився 18 травня 1882 р. в Гумані на Київщині, закінчив Київський Університет св. Володимира 1913 року з золотою медаллю, як учень професора Перетца. Був професором у Кам'янець-Подільському Університеті, професором і ректором Високого Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі та членом багатьох організацій у Празі.

В лютому 1949 р. переїхав, як культурно-освітній працівник УНО в Канаді до Вінніпегу. В 1951 р. почав працювати у В-ві "Трибуна" над "Кобзарем", в Раді Рідної Школи і в "Українському Голосі".

Українське Громадянство втратило в особі проф. Л. Білецького відданого працівника на полі науки й культури, гарячого патріота і зразкового громадянина. Похорон відбувся в середу 9-го лютого.

Президент подає надію совєтським сателітам

Вашингтон. — Президент Айсенгавер, промовляючи на телевізії з Білого Дому, закликав продовжувати змагання за "підсилення гону до волі" в сателітних країнах, що за залізною заставою. Своєю промовою президент започаткував збірку на "Хрестоносний Похід Волі", який веде Радіостанція Вільної Європи. На цю ціль сподіваються зібрати 10 мільйонів доларів. Президент сказав, що поновлені маси стримувати можуть совєтську агресію проти Заходу доти, поки вони будуть знати, що вільний світ про них не забув. Президент не загадав про жадні урядові заходи в допомозі поновленим народам. Крім президента промовляли також генерал Волтер Беделл Смит та

ЖУКОВ СТАВ МІНІСТРОМ ОБОРОНИ СССР

МАЛЕНКОВ ЗЛЕГТРАДОВАНИЙ ДО СТАНОВИЩА МІНІСТРА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ. — БУЛГАНІН ЗАПЕВНИВ КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПРО ПРИЗНАННЯ "ВЕЛИКОГО СОВЕТСЬКОГО НАРОДУ"

Москва. — В останньому дівесій Верховного Союзу, в середу 8-го ц.м., проголошено два перші призначення, що його зробив новий прем'єр, Булганін: маршал Жуков став на місце Булганіна міністром оборони, а колишній прем'єр Маленков став міністром електричної енергії. Щоб не викликати сенсації виникненням Маленкова взагалі з уряду, придумано для нього місце міністра у створеному розміром недавно окремому міністерстві електричної енергії, виникнувши відділ професійного інженера Андрія Павленка. Водночас Маленкова призначено одним із заступників прем'єра, але не одним із трьох перших віце-прем'єрів. Призначення Жукова, професійного воєнка зі славою совєтського героя з другою світовою війною, міністром оборони нікого — коментувати закордонна преса — не здивувало, бо можна було передбачити, що коли "політичний маршал" Булганін став прем'єром, як компромісова фігура, на яку погодилися Хрущов і генерали, то військовим міністром стане один із двох найвищих рангою і популярністю військовиків, Жуков, або Васильєвський, обидва члени Верховного Союзу і Центрального Комітету партії. Присутність Жукова в новому уряді має підкреслити значення армії в новому правлінні СССР — пояснюють політичні обсерватори совєтських відомств. На закінчення сесії Верховного Союзу Булганін вголосив ще велику промову, в якій, подякувавши на вступі за "велику честь і довіря", проявлені йому в призначенні його головою ради міністрів, широко говорив про господарську ситуацію в СССР і про konieczність підтримувати в першу чергу важкий совєтський промисел. З закордонно-політичних його заяв найбільш була оплескувана палка заява про те, що "великий совєтський народ" є великим приятелем і союзником комуністичного Китаю і підтримав його в боротьбі за "визволення" Формозі. Булганін знову вступив про бажання СССР "співіснувати" з іншими народами, але тут же відгукнувся відпалою за "провокацію", що їх бунці до допускаються З'єднаних Держав на Далекому Сході. Закордонні політичні кола не прив'язують значення до заяв Булганіна не вважаючи в ній нічого нового і оригінального.

Президент не вірить в совєтську перевагу в водневій зброї

Вашингтон. — Президент дівішим американським урядом. Президент заявив, що це запрошення не скасовано, і хоч він мусів би порозумітися з своїми радниками, коли б треба його повторити тепер. Жуков прислав був Айсенгаверові подарунок — медвежий килим, який президент і досі зберігає. Айсенгавер хвалив співпрацю з маршалом Жуковим, який є добрим воєм і адміністратором.

З інших справ президент згадав ще такі. 1. Немає вигляду на перемир'я між китайськими урядами після того, як китайські комуністи так гостро відкинули пропозицію в цій справі ОН. 2. Президент згадав, що ЗДА мають право аживити атомову зброю для оборони Формозі і не мусять порозуміватися в цій справі з ніким, крім тільки з Національним Китаєм. 3. Збільшення безробіття в зимових місяцях — це типово явище в цьому часі, і зовсім не свідчить про погіршення економіки. 4. Айсенгавер заявив, що не має нічого проти того, щоб бувши президентами були членами Сенату без права голосування. Але він додав, що сумнівається, чи це був би найкращий спосіб використання досвіду бувших президентів і чи це принесло б користь державі. 5. Президент заперечив вістку про резігнацію секретаря армії Роберта Т. Стивенса.

У СВІТІ

- "Королівська Качка" — популярно називаний Вестмінстерський причал на Темзі, що з нього найчастіше користається королівська родина, коли виїждять в морську подорож. — зривався і пішла на дно. Сотні людей дивилися, як лондонська пожежна сторожа даремно старалася винищити вогню з причалу і не дати вогню неслухачному причалові затонути.
- Вільгельм Герст, один із найбільших американських часописних видавців, перебуває тепер у Москві. Він має розмову з маршалом Жуковим. Вдоволення, що опинився в совєтській столиці, якраз під час нової кризи.
- Д-р Нагум Гольдман, голова Світового Жидівського Комітету виступив з публічним осередженням проти уряду Австрії і не дати вступити об'єднанню канцлера Раба, який в Австрії і в Вашингтоні, не хоче поладати спору за відшкодуванням жидам втрат, що їх війна зазнала під час гітлерівського панування в Австрії.
- Комуно-китайський уряд вислав делегацію з 35 осіб до Японії для переговорів в справі торговельного договору. Уряд погодився на її приїзд під умовою, що комуно-китайські делегати зобов'язуються не втручатися до японських справ.
- У скандинавських країнах поновлюється, чи не захоче Москва використати як претекст факт, що Данія в Норвегії, дві скандинавські країни, мусить ратифікувати Паризький договір, щоб унеможливити свій договір з Фінляндією. Тоді Фінляндія впаде першою жертвою нової "терористичної" політики Москви, не маючи найменшої сили оборонити свою незалежність від совєтської агресії.
- 8,000 юнаків віком від 18 до 25 років займають пованки становили в східно-німецькому державному апараті, а також як парламентарії "посли". Один 18-літній молодівець є по-судинком міста. Після революційного зрину східно-берлінських робітників у червні 1953 року, німецькі комуністи рішуче зорієнтовані на комуністично вишколену молодь, так само, як Гітлер орієнтувався на "Гітлер-югенд".

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Д-Р ЛУКА МИШУГА

Величезна більшість друкованих на цьому місці редакційних статей-коментарів упродовж останній майже тридцяти років віддзеркалювала та з'ясовувала думки того, кому це місце сьогодні з презумпції нагоди присвячуємо: д-р Луку Мишугу, від 30 років редактора, а від 22-ох років головного редактора цього щоденника. Тридцять років, з пересічною кількістю 300 чисел газети річно, це 9,000 статей. А це далеко не все, що писав д-р Мишуга в "Свободі". Превеличчя час були це теж вісті на першій сторінці, були статті на інших сторінках, були численні написані та переписані і зредатовані ним дописи з громад на третій сторінці, були доповіді писання і редагування на всі теми та з усіх ділянок, що їх так багато в щоденній газеті. Якщо до цього "додати" найбагатіше опрацьовані ним промови, звіти, листи, меморіали і т. п., не кажучи вже про книги чи альманахи, тоді матимемо тільки загальний кількісний образ творчої спадщини д-ра Мишуги.

Проте, нічим не можна б змірити і в жадні цифри не можна вкрити ідеї та цінності цієї спадщини та її значення для розвитку нашої спільноти. Здається, що немає і не могло бути єдиної проблеми, якої д-р Мишуга у свій час на цьому чи іншому місці не скаркаризував би, не проаналізував би і не вказав би на відповідні розв'язки.

Значино, що в короткій статті не можна навіть приблизно скаркаризувати найбільш дбайливої праці найбільш трудної людини впродовж віку однієї генерації. Проте, перше, що полонить увагу в писаннях Мишуги, як і полонило воно в його неперерешених промовах, це дуже виразна і яскрава тенденція з одного боку розкривати аналогічність американських та українських ідей, а з другого боку — шукати і творити їхню синтезу. Д-р Мишуга мав відвагу називати себе українським патріотом-націоналістом навіть в найбільш непригожих до того часів, і він теж в жадних обставинах не скаркаризував і завжди підкреслював своє одушевлення американськими ідеалами. Д-р Мишуга словом, ділом і всім своїм життям дав розв'язку проблеми "двох батьківщин", дав синтезу американського і українського, створив філософію "пересаджених квітів" і оформив концепцію українського патріотизму з американським папоротом.

Це власне вважаємо однією з найбільших заслуг д-ра Мишуги. Цим, такою синтезою, не може почитатися жадна інша національна група в Америці, і ця синтеза, синтеза — можна б сказати — української крові та американської землі, забезпечує нашої спільноті ясне майбутнє, а її творцві — напругу вічну пам'ять.

Ясно, що того роду творчість могла базуватися не тільки на глибокому знанні, але й на тонкому відчутті, на інтуїції, на своєрідній ясновидючості, що є властивістю тільки однієї між людьми.

Свідомість цього, що тільки збільшує глибинне відчуття великої втрати, яку віднесла наша спільнота із смертю д-ра Мишуги. Зокрема відчувася ця втрата "Свободі", газета, що завдяки д-рові Мишугі стала інституцією. Д-рові Мишугі "Свобода" завдячує той респект, який вона має не тільки в українському світі, але й серед тих, що не розуміють її мови. Пому завдячує "Свобода" своє передове становище в українській пресі, здобуте правильним розумінням і підходом до редакторської професії, що була для д-ра Мишуги не "добою", але життям.

Д-ра Мишуги вже більше не буде в "Свободі". Проте, в "Свободі" залишилася головна частина його творчої спадщини, залишилася його ідея, його концепція, залишилася виразно виражений шлях до точної означення мети. Іти далі по цьому шляху, іти невинно; здійснювати ці ідеали, що їх здійснював та що були змістом життя д-ра Мишуги, це його заповіт. Постійним, щоденним виконанням того заповіту можна віддати сьогодні вже покійному д-рові Мишугі, найвищу пошану та збудувати йому найкращий пам'ятник.

КАПІТУЛЯЦІЯ ЕТАПАМИ

Коли читати щоденну пресу і водночас пригадувати собі всі ті етапи, якими ступала вперед інтернаціональна комуністична потуга, то не можна вибачити враження, що у світі метушаться мільйони божественних, які силоміць штовхають його в пропасть. Може від біди можна б ще зрозуміти психіку нинішніх індійських державних мужів, які так просякли ненавистю до білого колоніалізму, що — аларі з філософією Гандієвського братолов'я — у своїй безмежній наївності йдуть на гачок "д'явольських принципів" Чу Ен-лая і вірять у справедливий режим "робітників і селян". Але трудніше вже зрозуміти всіх тих англійських "червоних владик" та соціалістичних діячів з політичною освітою і ніби традиційно імперіальною англійською мовою. Саме в останніх дитих читасмо, що правий Етлі і лівий Бівен уважають, що комуністичному Китаю рішуче треба "вернути" перелучені прибережні острови Кімай і Матсу, а згодом Пекіадорі й Формозу, причому старий Чіанг Кан-шек і інші китайці, які не хочуть дати себе позити своїм комуністичним землякам, можуть піти на екзистенційну і просякли азією в Америці чи Австралії. Що більше, навіть офіційна англійська політика, яка має на увазі комуністичну небезпеку для Гонг Конгу й Малайського півострова, — у своєму психічному страху перед загальною від комуністичних бомб — пропонує "заміщення" в обширі Формози цю віддану комуністам усіх прибережних островів, як "гарантію тихого перемир'я", та проголошення Формози суверенною державою, з залишенням її в Об'єднаних Націях, але й з допущенням комуністичного Китаю до цієї міжнародної установи.

Пікавний спосіб думання в англійсько-індійських угодів, які тепер ведуть провід у всьому нинішньому капіталістичному супроти комуністів русі. Вони свідомо переконані, що кожна поступка комуністам з дрібничкою, коли ціною її можна купити "тривалий" мир. Після того незабаром приходить наступний шантаж комуністів і наступна поступка, знову ж такі "остаточна", з новим "тривалим" миром. Так під натиском Англії адміністрація за часів Трумана заборонила Мексартурові здобути перемогу в Корей тими військовими методами, які були тоді єдино доцільні. Збереження за комуністичним Китаєм манджурського промислу вважалося ціною, яка настроїла комуністів прихильно до ідеї перемир'я в Корей. Залишення їм північної Корей під безконтрольне правління за перетворення її на китайську комуністичну колонію — було дальшим викупом. Потім прийшла ганебна Женевська конференція з Іденом, як головною "міротворцем", що закінчував Францію в Азії й промовиста комуністам шлях до ступневого, "мирного", захоплення всього Індокитаю. Тільки в одному пункті — озброєння німців — Іден скаркаризував, калкулюючи, що краще, щоб німці боролися червоною армією до кінця.

Пікавний спосіб думання в англійсько-індійських угодів, які тепер ведуть провід у всьому нинішньому капіталістичному супроти комуністів русі. Вони свідомо переконані, що кожна поступка комуністам з дрібничкою, коли ціною її можна купити "тривалий" мир. Після того незабаром приходить наступний шантаж комуністів і наступна поступка, знову ж такі "остаточна", з новим "тривалим" миром. Так під натиском Англії адміністрація за часів Трумана заборонила Мексартурові здобути перемогу в Корей тими військовими методами, які були тоді єдино доцільні. Збереження за комуністичним Китаєм манджурського промислу вважалося ціною, яка настроїла комуністів прихильно до ідеї перемир'я в Корей. Залишення їм північної Корей під безконтрольне правління за перетворення її на китайську комуністичну колонію — було дальшим викупом. Потім прийшла ганебна Женевська конференція з Іденом, як головною "міротворцем", що закінчував Францію в Азії й промовиста комуністам шлях до ступневого, "мирного", захоплення всього Індокитаю. Тільки в одному пункті — озброєння німців — Іден скаркаризував, калкулюючи, що краще, щоб німці боролися червоною армією до кінця.

С й англії, які передбачають такий логічний хід подій. Артур Брайч, один з чільних англійських істориків, виступив недавно в тижневому журналі "Н. І. Тайм" із статтею "Співпраця, але не капітуляція", в якій стверджує все те, що ми знаємо про комунізм, його характер і цілі. Але ставлячи дилему: або співпраця, або війна, — він вибирає співпрацю. Однак, бачучи водночас, що комунізм з агресивно-імперіалістичною силою, яка не всил зупинитися на місці, він протиставляє політиці ступневої капітуляції і протиставляє їй ту методу, що й в випадку Формози застосував Алізенгавер. Він чинить аргумент, що комуністи бояться сили й не підуть на війну, коли бачитимуть у вільному світі силу, у зударі з якою чекає на них загłada, дармащо одночасно могла б згинуть і християнська культура та новітня цивілізація. Хибні цих міркувань англійського історика в тому, що

Іван Гайнич

ДЕПОРТАЦІЯ — ЗАСІБ НАРОДОВИВІВСТВА

(Ще кілька слів про переселення українців)

Намагаючись затримати національно-культурний розвиток і ріст нашої нації, обезголовити та звести її до стану сиріх, покірних рабів, окупант масово розстрілював і розстрілює наших культурних провідників, мозок нашої нації — українську інтелігенцію. Пригадаймо собі тих ідеїстів і імен наших культурних діячів, що були розстріляні чи заслані на каторжні роботи в 30-их роках, в часи пошестивщини, екзистенції. А серед розстріляних в ті роки були світові слави науковці, історики, економісти, мистці, мовознавці та письменники.

Добре знаючи, що численні українські сел в своїй основній масі українське, у великій мірі національно свідоме, в часи національної революції було підданню розбудови української державності і ставило найбільший опір більшовицьким наказам, — більшовики не лишали поза своєю увагою українське село.

Намагаючись в корені знищити українців, як націю, московські більшовики в першу чергу повели шалений наступ на село, масово вивозили, та й до цього часу вивозять до сибірських концтаборів в переважній більшості єврейське населення. Остання депортація, чи, як говорять більшовики, "добровільне" переселення української сільської молоді в Сибір та Казахстан є незаперечним черговим злочинним московських більшовиків проти України та її населення.

Набирання невольників-рабів на каторжні праці було досить добре відоме ще в історичні часи. Практикувалося воно завжди серед колоніальних та зброєю поневоленіх народів. Пригадаймо собі з історії хоч би торгівлю рабами, що навіть в минулому столітті. Досить добре відомо з історії також набирання невольників у яєр в часи турецьких та татарських набігів на степові райони України.

Що ставити крапку на цій сльозі, адержувати мир і набагато сили поставити "співсудження". Він не відповідає на питання: як довго? Алізенгавер відповідає на це питання посередньо: оборонна програма мусить плануватися бодай на 50 років. Але коли підсумуємо кошти, витрачені за останні п'ять років на зброєння, то чи вдержимо абсурд перегонів у зброєнні, ведених впродовж 50 років? Певна річ, що — теоретично беручи — краще такий абсурд, як жах атомової війни. Але міжнародні переговори у зброєнні не можуть тривати до безконечності. І коли, згідно з нашим глибоким переконанням і всупереч твердженням різних пафистів, совєтський більшовизм не розпадеться всередині безпощовою зовні, то який глузд накопичувати шораз більший чимраз страшніших військових засобів, і відтати момент використання їх, коли все одно цей момент неминучий і коли таке відтання скріплює ворога і йде по лінії його інтересів?

Що ставити крапку на цій сльозі, адержувати мир і набагато сили поставити "співсудження". Він не відповідає на питання: як довго? Алізенгавер відповідає на це питання посередньо: оборонна програма мусить плануватися бодай на 50 років. Але коли підсумуємо кошти, витрачені за останні п'ять років на зброєння, то чи вдержимо абсурд перегонів у зброєнні, ведених впродовж 50 років? Певна річ, що — теоретично беручи — краще такий абсурд, як жах атомової війни. Але міжнародні переговори у зброєнні не можуть тривати до безконечності. І коли, згідно з нашим глибоким переконанням і всупереч твердженням різних пафистів, совєтський більшовизм не розпадеться всередині безпощовою зовні, то який глузд накопичувати шораз більший чимраз страшніших військових засобів, і відтати момент використання їх, коли все одно цей момент неминучий і коли таке відтання скріплює ворога і йде по лінії його інтересів?

Один із моїх знайомих, з ДП-табору в Австрії, що відбув 10 років на Далекому Сході в концтаборі, оповідав, що майор військ НКВД Алекс Невзоров, відомий спеціаліст масових розправ та депортацій на Полтавщині, в часи примусової колективізації, бувши начальником "ешельону смерті" отримав орден Леніна за те, що лише четверту частину переселенців доставив живими до міс-

Зенон Стефанів

УКРАЇНЬСЬКА ВІЙСЬКОВА ІСТОРІОГРАФІЯ

Під поняттям військової історіографії розуміємо історичні і меморіальні твори, що представляють прояви розвинутої військової організації і воєнного діла в сполучі з розвитком політичного й суспільного устрою даного народу.

Про події нашої визвольної війни 1917-21 рр. у військовому аспекті писав вже доволі багату літературу. Згадаймо тільки деякі з них: найголовніші: фундаментальна монографія ген. М. Капустянского, "Похід українських армій на Київ-Одесу", ген. М. О. Павленка, "Українсько-польська війна", ген. В. Петрова, "Спомини з часів української революції", А. Крезуба, "Напис історії українсько-польської війни", от. С. Шухевича, "Спомини з Укр. Гал. Армії", Львівське видавництво "Червона Калина" видало цілий ряд високоякісних публікацій з ділянки наших визвольних змагань, як рівно ж "Воєнно-історичне Товариство" у Варшаві дало до рук військовому історикові багатий матеріал у своїх дев'яти збірниках "За Державність" і інших окремих виданнях. До цього доходить чимало головних періодичних військово-історичних органів "Тарас" та "Літопис Червоної Армії". В "Літ. Ч. К." був великий дуже докладний біографічний показник діяльності до української військової історіографії. Все ж таки велику трудність дослідникам того періоду справляло те, що появилось дуже мало дійсного матеріалу про окремі етапи та поодинокі бойові операції наших збройних сил.

Після української військової історії і воєнних дій вперше в українській історіографії представив автор цих рядків на основі довготривалих досліджень ступінь в двох окремих і децю відмінних публікаціях — в 1934 р.: "Українські збройні сили 1917-21 років" в двох частинах з більшим вступом про військову організацію княжого й козацької доби та в 1936 р.: популярна "Історія Української Війська" в трьох частинах від княжих до найновіших часів із прикладними відміченнями тягlosti української військової традиції. При цьому уважав за відповідне додати, що згадані праці, які я назвав нарисами, вимагають ще багато доповнень, однак вже можуть допомогти майбутньому історикові в методичній і систематичній писанині, а звичайному читачеві для орієнтування в історичних підставах пов'язаних з військовою справою.

В 1936 р. вийшла збірка праці "Історія Української Війська" видання І. Тиктора у Львові. На жаль, концепція цього твору не була видержана до кінця, бо допроваджена насправді до київської операції об'єднаних українських армій в липні-серпні 1919 р. Також не узгоджено зовсім в цій праці періоду гайдамацьких і колішівщини, не згадано нічого про організовані полки московської армії, а також про організацію легкокінних українських міліційних формувань в наполеонівській добі і польської повстання тощо. Чимало кубанського війська, перетворення козацьких родових і слобідських полків на карабинерські, гусарські і реєтарські не вказано до найновіших традицій нашої визвольної війни 1917-20 рр.

Ген. М. Крат в своїй рецензії книги ген. Удовиченка "Україна у війні за державність" ("Свобода" ч. 243 за 1954 рік) стверджує, що "твір ген. Удовиченка з першою дійсною соборницькою об'єктивною та фаховою написаною історією наших визвольних змагань" і рівночасно натякає дуже виразно на тенденційність і необ'єктивність "Д.У.В.", тому що замовчано в ній І і ІІ Зимовий Похід і кампанії 1920 року, тільки тому, що в них брали участь виключно наддніпрянська армія", а також не

визначено, що це була армія (над Волгою), від 28 серпня 1941 року. Населення цієї республіки в числі 605 тисяч вивезено на Далекі Схід, а територія приєднана до Саратовської та Сталинградської областей.

В 1943 році зліквідовано Каракайську Автономну Республіку (Північний Кавказ), населення якої (150 тисяч) вивезено в північну і східну частину Сибіру.

В цьому ж 1943 році зліквідовано Калмицьку Автономну Республіку (між Доном і Волгою), з населенням у 220 тисяч, яке вивезено на Сибір.

Приблизно в той самий час зліквідовано Чечено-Інгуську Автономну Республіку (Північний Кавказ), населення якої в числі коло 700 тисяч депортовано в Казахстан.

Населення цих чотирьох зліквідованих республік під час переселення від голоду, холоду та нелюдського поводження втратило приблизно половину із свого загального складу.

Та найжорстокіше розправлялися московські більшовики із Кримською Автономною Республікою, що мала під час розправи коло 300 тисяч населення. Дві третини цього населення спеціальні загони НКВД знищили на місці. А решту, що лишилася під військовою охороною, погнали пішки на Сибір.

Депортація, яку провадиться сьогодні, різниється від попередніх тим, що вона розрахована на знищення цілиту нашої нації — молоді.

творити матеріалістів Фотта й Мошотта (очевидно в російських переказах), теж видання 60-70-х років. Вони пробудували й утворювали в нас матеріалістичний погляд на світ з його неминучим наслідком — атеїзмом. З негальфганських видань від наших попередників дійшло тільки одне — роман М. Чернішевського, "Що робити". Колись незвичайно популярний, за мого часу роман уже втратив свій чар. Це був сухий, надуманий, штучний твір, що ніяк не міг захопити своєю формою, далекою від будь-якої мистецькості, а тенденція його змісту не була для нас тоді ясна. І не було кому нам роздумувати.

приставленого до мене опікуна, присягу не зраджував його тайни. Відтоді я вже міг сам користатися з гурткової бібліотеки, що містилася в передмісті в хаті Совачових. Завідувала нею сестра Василя — Олена. Але вона скоро поїхала вчитися на вищих курсах, а бібліотеку перебрав учень 7-ої класи Кислий, що жив серед міста, але все ж у малопомітному для гімназії університетському будинку. А коли й Кислий скінчив гімназію, бібліотекарем гуртка став я. Я жив тоді на квартирі у своєї дядини в домі члени Граділя на дорозі людий Вокзальній вулиці. Бібліотека містилася у мене в кімнаті у великій шафі. Видавала вона нам і значною і гарною. Це був наш скарб, який ми дуже цінували. Що ж це за скарб такий був?

Отже в спадок від давніх поколінь гуртківців ми ми дістали розрізнені річні старих радикальних російських журналів — "Современник", "Отечественные Записки", а також петербурзький "Основа", а з книжок —

Вол. Дорошенко

БІБЛІОТЕКИ В ПРИЛУЦІ НА ПОЛТАВЩИНІ

(в рр. 1893-1898)

Сьогодні мого приятеля П. Терніського про лубенські бібліотеки спонукають мене згадати й про бібліотеки в Прилуці у тому часі, як я вчився там у гімназії. Мої спогади майже істинні з спогадами мого приятеля, що вчився в лубенській гімназії в згаданих роках — він на два-три роки був старший за мене.

Я вступив до гімназії зразу до третьої класу в 1893 році. В гімназії тоді було дві бібліотеки: одна для учнів, а друга, так звана фундаментальна, для вчителів. Сільські пасторство учнівська бібліотека теоретично мала бути цілісною і містилася в окремій кімнаті, але набагато її розпарценою: — поділеною на збірник на кожну класу. Це була несправжня формація, бо

лими гуртами учні з-поза міста, але й приватні мешканці, де жили вони при батьках. Правда, до приватних мешканців заглядали дуже рідко.

Дошкульність цих принципів я зазнав на собі невдовзі, бо вступивши до гімназії, привіз із собою з дому деякі з своїх книжок, що мав у своїй домашній бібліотеці. Одного вечора, пригостивши свої дані на завтра "уроки" (лекції), я витягнув комплект вписуваного мені дячком, що був разом з моїм хрещеним батьком, дитячий журнал "Задумане Слово", очевидно, російський, і витарганим на стіл, заглибився в читання. Аж тут входить надирательний Шкуратов, людина величезно неприємна, що залюбки шпигував учнів і доносили на них директорів. Побачивши, що журнал не має печатки гімназійної бібліотеки, завова, що я не маю права його читати, і забрав з собою. Мовляв, одержу його назад по закінченні гімназії. І справді, по maturi в 1898 р. я дістав свій дитячий журнал з поворотом. Але, сконфіску-

вавши мого "Задумане Слово", Шкуратов дав його своєму синові Борисові, чи як його звали "Беркові". Я довівся про це від самого Берка, який був моїм товаришем у класі.

Тим часом у класних бібліотеках було мало путячого. І численні книжки небагато і якості неособливої. Скільки пам'ятаю, в бібліотеках 3-4 класів були пригостіцькі повісті Густава Емара, Майна Ріда та Купера і популярні, скорочені видання історичних романів Вальтера Скотта — це була наша улюблена література. З російських авторів пам'ятаю історичні романи Лажечкіна ("Людський дім" та "Загосєкіна", "Аскольд і Могіла", "Ростислав", "Юрій Милославіський"). Крім того були популярні наші російської історії. Уже не пам'ятаю їх наголовків. В бібліотеках старших класів теж було нічого цікавого. Хібащо, замість скорочених видань Вальтера Скотта, романів, були повні. Очевидно, то була й російська белетристика. Лектура російських авторів була припасована до навічання історії російської літератури ("словесності"), а вона далі Гоголя не йшла. Тургенєв, Толстой, Достоевський, ну й, розуміється, новіші автори, не зважаючи на те, що були дозволені цензурою, до учнівських бібліотек не допускалися. Батьки й Діти" чи "Напередодні" Тургенєва, "Біси" Достоевського й твори Толстого вважалися субто шкідливою літературою.

Фундаментальна бібліотека була без порівняння більша й краща. В ній, крім книжок, були й журнали — наукові й літературні. "Журнал Міністерства Народної Просвіти" випускався обов'язково. Але ця бібліотека була для гімназистів цілком недоступна. Могили з неї користатися хібащо діти гімназійного начальства, але, крім дирекції й учителя німецької мови, майже ніхто з педагогів не мав дострокових дітей, щоб через них хтось із учнів міг щось дістати з учительської бібліотеки. Але ми тим не журилися. Не давала нам лектури школа, то ми здобували її самотужки. З давньої давня існував у гімназії тайний учнівський гурток, оче-

видно радикального напрямку, який мав власну нелегальну бібліотеку, складену майже в цілості з видань, дозволених цензурою, але заборонених гімназійною владою. Бібліотека ця постоїла й поповнювалася з пожертв або з закупівлі, для чого кожен член гуртка зобов'язаний був давати до каси гуртка чимосья півну вкладку. Очевидно, невелику. До гуртка приймали учнів середніх і вищих класів (від 5-ої прогреду). Але гурток дбав і за молодших учнів, і коли добував серед них цікавих хлопців, що могли б бути кандидатами на майбутніх свідомих громадян, то мав їх на оці й заохочував до читання посту-пкових речей, або взагалі літератури, якої в гімназійній бібліотеці не було. Отож і я, бувши в 3-ій і 4-ій класі, я мавши приятеля, що вчився разом з мною, а стояв близько Василя Совачова, учня 8-ої класи, члена гуртка й свідомого українця, діставав тоді до читання український часопис "Зоря" з Галичини. Перейшовши в 5-ту класу, я був прийнятий у гурток, склавши на руки

ПРАЦЯ
Help Wanted Male—Female

HAIRDRESSER—HAIRCOLORIST
З досвідом. Висока платня.
Мужчина або жінка. Присмі
умовини праці. Літом прохоло-
джування повітря.
Phone Beverly 7-6850, — Yonkers

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ДОМАШНЯ РОБИТНИЦЯ
\$45 тижнево. Приват. кімната з
лазничкою. 2 дні в тижді. Ві-
ці 2 дорослі особи. Конечні ре-
комендації. Мусить говорити по-
англійськи. Присмі умовини
в домі на передмісті в Нью
Джерсі. Телефон веч.
South Orange 3-3881

ОПЕРАТОРКИ
спортивного одягу
Машини з поодиноким голком,
подвійною та "morrow machine".
Праця денна або нічна. Голос:
NU-FORM, INC.
73 W. 23rd St., Bayonne, N. J.
or FE 9-5990

КОСМЕТИЧКА
досвідчена у всіх ділянках свого
фаху. Повний час. Добра платня.
Присмі умовини праці. Го-
лоситесь:
GREGORY BEAUTY SALON
64-38 — 98 St., Forest Hills
Phone IL 9-6508

КНИЖКА ПЕЧАТОК
НАПНЕВХІДНІШ РІЧІ В
ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

НАПРАВКИ

ВСІ ЧАСТИ до направи печей,
вуглевих, газових, нафтових,
отгравів парю і гарячою во-
дою, як також усі нові печі
можете дістати в
STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry Street,
Newark 1, N. J.

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

УВАГА! **УВАГА!**
Вийшла четверта збірка поезій
П. САВЧУКА
„В БУРІ ЖИТТЯ“
третє видання з портретом та
автографом автора в твердій
полумітній обкладинці з витис-
ненням золотими буквами. Це
люксове видання просямо на-
бути — тільки лише 500 примір.
По кінтарях не буде, з огля-
ду на малий тираж. Хто бажає,
то просимо поспішити з замо-
вленням. Ціна з пересилкою два
долари. — Замовлення з належ-
ною просямо слати на адресу:
„СВОБОДА“,
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСКА ФУТРИНА
РОБИТНЯ
НОВИ ФУТРА
ПЕРЕМОДЕЛЮВАННЯ
ФУТЕР
НАПРАВЛЕННЯ
Найкращі фасони
Найкращі матеріали

Roman Kusoff
1420 Avenue of the Americas
New York, N. Y.
Between 58 & 59th St.
PLaza 9-4238

HANUSEY MUSIC CO.
244 WEST GIRARD AVE. PHILA. 23, PA.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ПЛАТІВОК
В АМЕРИЦІ
Найкращі патефони — найліпших марок.
Відчинено щоденно від 9:30 рано до 9. вечора.

KOWBASNIK AGENCY
НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО
277 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.
(Б'ля Avenue A) Tel.: ALgonquin 4-8779

ПІНОКАРТИ продамо на всі кораблі.
ГРОШІ посласмо до всіх країн і виплачуємо на останній
пошти.
АФІДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спро-
вадження рідних і знайомих до Америки.
ОБЕЗПЕЧЕННЯ (асекурація) — від вогню, нещасливих ви-
падків, недуги. Безпечною життя, меблі, вікна
автомобілі, футра, біжутерія та інше.
ПРОДАСМО доми та вського роду бізнесу.
ПЕКАО (пересилка пакунків за границю).

ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (INCOME TAX)
Віра Ковбасник-Шумейко — Антін Шумейко.
Відкрито від пон. до п'ятниці в суботи:
від 9:30 рано до 8 веч. Від 10:00 рано до 4:00 попол.
В неділі: від 10:30—2:00 поп.

Знавці советських справ у „Н.И.Таймсі“
про упадок Маленкова

Нью Йорк. — Референт со-
ветських справ в „Нью Йорк
Таймсі“, Гаррі Шворц, і не-
давший довголітній московсь-
кий кореспондент цього ча-
сопису, Гаррісон Селсбері,
дали в середу ц. м. свої до-
вістки останньої зміни в
Москві. Обидва вони пого-
джуються в тому, що Мален-
ков перестав бути прем'єром
у висліді боротьби за владу з
Хрущовим і що тепер най-
сильнішою фігурою в совєт-
ському апараті є Нікіта Хру-
щов. Шворц просто каже, що
це Хрущов „іменував“ Бул-
ганіна новим прем'єром, і що
сам Верховний Совет зрозу-
мів хто є тепер правдивим
правителем, бо Хрущов ді-
став більші овації, як Булган-
іні. З теперішньою зміною
„скінчилися колективний про-

Маршал Конев побрязкує шаблею

Москва. — Червоний мар-
шал Іван Конев, командант
т. зв. Українського фронту
під час другої світової війни,
виголосив на засіданні Вер-
ховного Совету, під час деба-
ти над закордонною політи-
кою Совєтського Союзу, про-
мову з лайкою і погрозою на
адресу Америки й всього
світового світу. Совєтський
Союз, заявив Конев, сильні-
ший аніж був під час остан-
ньої війни і „відіс кожну
ворожу атаку, вживаючи всіх
типів модерної зброї“. Він
виступив гостро проти „по-
стійних провокативних кро-

Упадок Маленкова скріпив позицію
Аденауера

Бонн. — Несподіваний упа-
док Маленкова був ударом
для німецьких соціалістів,
які раз-у-раз домагаються
нової конференції з Московією
для „мирного“ об'єднання
Німеччини, і — напавки —
скріпив позицію канцлера
Аденауера, який вважав не
варті в успіх будь-яких пе-
реговорів з російськими ко-
муністами. Німці сприйняли
вістку про останню подію в
Москві, як найбільшу сенса-
цію, в'яжучи її безпосеред-
ньо з майбутньою долею Ні-
меччини. Розбурхані настрої
німців використав сам Аде-
науер, який у виступі вче-
ром промовляв у Франкфурті
до 8,000 осіб, що влаштували
йому спонтанну овацію. „Ка-
ття“ Маленкова щодо його
міністерської некомпетент-
ності — казав Аденауер — с най-

Сателітські держави відчують зміну
в Москві

Відень. — Упадок Мален-
кова і прихід Хрущова до
фактичної диктаторської вла-
ди відчують всі сателітські
держави, в першу чергу Ма-
дьярщина, яка найбільше за-
ангажована по стороні лег-
кого промислу для виробу то-
варів широкого вжитку. Зо-
лант Вас, який ледве три міся-
ці тому назвав „мегадоман-
ським крутиством“ заклики
про перетворення комуністич-
ної Мадьярщини в країну
„сталі й заліза“ — вже пере-
став бути секретарем ради міні-
стрів. Знак запиту повне
над долею прем'єра Надя,
що так само проголосив був
півтора року тому „новий
курс“ господарської політи-
ки в Мадьярщині. У Польщі
не відчують навороту до
важного промислу, бо й так
польський легкий промисл

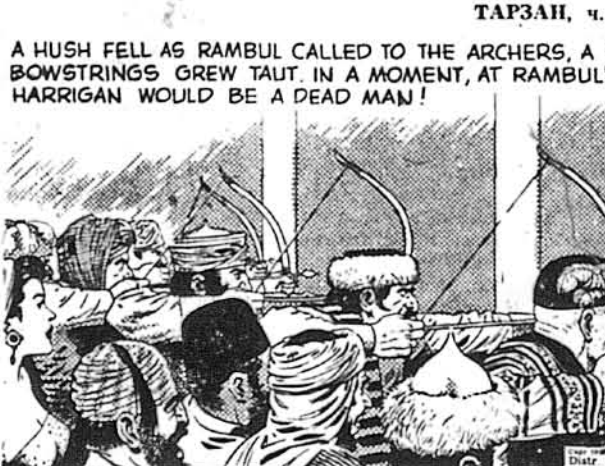
ДО УКРАЇНЦІВ СТАРОЇ І НОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ!

Одиниці представників найкращих
спадкових родів „ОМЕГА“
в самому серці української громади
на півночі поручає найкращий мо-
дель „ОМЕГА АВТОМАТИК“ годни-
ми, що самий накручується.

Ціна від \$71.50 і вище.
Великий вибір гарних 14-карат-
них виробів з золота і срібла на д-
ружину з різних нагод. Ми тіпшимося
уже 39 років великою українською
клієнтелою не лише в Шیکاго, але й
вислано по всій Америці з С. О.
D. замовлення. Гарантуємо і звер-
таємо гроші, якщо нема 100% заво-
лення. Догідні сплати без відсо-
ків. Говоримо по-українськи! При-
ходьте, телефонуйте, замовляйте
поштою:
M. J. HARRIS JEWELER,
1949 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.
Tel. Seley 3-5753

ТАРЗАН, ч. 3412. Чи запізню?

A HUSH FELL AS RAMBUL CALLED TO THE ARCHERS, A SILENCE GRIM AS DEATH. THE
BOWSTRINGS GREW TAUT. IN A MOMENT, AT RAMBUL'S FINAL COMMAND, HARD-LUCK
HARRIGAN WOULD BE A DEAD MAN!

Настала тиша, коли Рам-
бул закликав лучників. По-
мура тиша, наче смерть. Тя-
тими луків натягнуто. За хви-
лину, на команду Рамбула,
невдаха Герріген буде мерт-
вий!

Саймінгтон проти зменшення збройних
сил ЗДА

Вашингтон. — Демокра-
тичний сенатор Стюарт Сай-
мінгтон, член Сенатської Ко-
місії Збройних Сил, заявив,
що уряд Айзенгавера почав
„грати фальшиву гру“ з аме-
риканським народом. Він ви-
ступав проти урядового пля-
ну зменшити збройні сили
ЗДА і заявив, що уряд не
виявив усієї правди народowi
про напружену ситуацію в
світі. Саймінгтон твердив, що
„важко в це повірити, щоб в

КАЕ не хоче уневажнити контракту з фірмою
Діксон-Сітс

Вашингтон. — Комісія Ато-
мової Енергії більшістю дво-
х до одного голосу відкинула
пропозицію касувати кон-
тракт з фірмою Діксон-Сітс.
За три дні перед цим голосо-
ванням президент Айзенга-
вер заявив, що він не уне-
важнить цього контракту, на
основі якого фірма Діксон-
Сітс мала б постачати елек-
тричну енергію для атомових
фабрик в долині Теннессі.
Луїс Л. Стравс, голова КАЕ,
і новий член цієї комісії д-р
Віллард Френк Ліббі голосо-
вали за затримання контрак-
ту, а Томас Е. Меррі — про-

Плянують збудувати приватний атомовий
реактор

Нью Йорк. Н. П. Америкен
Мешін енд Фавдрі Компані
плянують збудувати перший
приватний атомовий реактор
в ЗДА. Емеритований генерал
Волтер Беделл Сміт, віце-
голова дирекції цієї компанії,
заявив, що це співпраця за-
прошеної іншої фірми: елек-
тронічної, нафтової, харчової,
фармацевтичної, хімічної, тек-
стильної і сільськогосподарської.
Ця фабрика займала б коло
250 акрів площі в районі Нью
Йорку. Інвестиційний капітал
мав би становити від 500,000

Велика знижка ціни на каву

Нью Йорк. Н. П. — Фірми,
які спроваджують із Бразилії
каву, повідомляють, що від-
тепер фунт кави коштувати-
ме в роздрібних крамницях
на 10-16 центів менше. Зниж-
ка ціни спричинена подеше-
ванням кави в Бразилії. Ві-
дома фірма „А.А.Р.“ повідоми-
ла, що зменшила ціну за
фунт кави на 12 центів. Фір-
ма „Гренд Юніон Ко.“ змен-
шує ціни за різні гатунки ка-
ви від 10-ти до 16-ти центів.
Тепер в Нью Йорку можна

● Купити Велику з Бірмінг-
гему в Англії 30 років плекас
спеціальні гатунки яблунь. Вся
його праця могла піти намарне,
бо міська управа хотіла висе-
лити його з його садівни й за-
брати її під будову міських про-
єктів. На щастя, він виграв
процес перед найвищою інстан-
цією, яка прийшла до висно-
ву, що його восьми-акровий яб-
лучний сад посеред будинок
каміяних домів є гарною при-
красою міста.

Посмертна Згадка

ДАНІЛ БІНДАС, член Б-на
св. Андрія Перс., відл. 66 У.
Н. Союзу в Нью Йорку, помер
29, січня 1955 р., проживши
67 років. Був членом 40 років.
Понійний походив з села О-
жінна, Зах. Україна. Поля-
шив у смутку дружини Роза-
фа, 2 синів Михайла і Йоси-
фа і дочку Марію. Похорон
відбувся в середу, 2 лютого,
з погреб. заведеної П. Ярем-
и до укр. католи. церкви Чесно-
го Хреста в Асторії. Відпо-
віджено на цивилній Каліа-
рії при участі родичів, членів
Б-на св. Андрія і У. Н. Сою-
зу. — В. Н. П.

Л. Фединак, секр.

УКРАЇНСКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

Українська Вільна Академія Наук у США з
великим смутком сповіщає про смерть Президента
УВАН, її основника і дійсного члена, відомого
українського діяча і патріота,
професора д-ра
Леоніда Тимофійовича БІЛЕЦЬКОГО
що стався 5-го лютого 1955 року у Вінніпегу,
Канада.
УВАН у США висловлює своє глибоке спів-
чуття у цій великій втраті.
Управа УВАН у США.

BUSINESS OPPORTUNITY

СТОЛЯРНЯ
Повне влаштування. Складовий
виряд та від фронту бизн. крам-
ниці. Дobre бизнес. положення
в Брукліні. Власник продас по
умір. ціні. Телефон, власника:
NY 8-0453 or NY 5-0308

САЛЬОН КРАСИ
Повне влаштування. Заснований
тому 20 років. Бизнесове поло-
ження. Власник продас по ду-
же уміркованій ціні.
Телефон власника:
ST. 6-3666 or ST. 6-1637

ДЮЧИН ДЕНТИСТИЧНИЙ
ОФІС НА ПРОДАЖ
(St. Mark's Place — Lower
Manhattan).
4 кімнати, 2 крісла, добре влаш-
тування. Дуже поміркована ці-
на. 6 місяців на спробу.
GR-amercy 7-5659
LO-raine 7-3188

САЛЬОН КРАСИ
— продас із страте-
ю. Повне влаштування. Дobre по-
ложення. Можна поліпшити у-
мовини життя. Мусить продати
з уваги на слабе здоров'я. Те-
леф. власника в день
NE 9-3179, веч. Illinois 8-6621

САЛЬОН КРАСИ
Повне влаштування. Дobre по-
ложення в Асторії. Рент \$80. 3-
кімн. апарт. і сальон. Заснований
понад 20 р. Дobre бизнес. Вла-
сник виїжджає.
Телеф. власника: RA. 8-4118

CLEANING & TAILORING
Повне влаштування. Дobre по-
ложення. Дobre бизнес. Низь-
кий рент. Власник продас по ду-
же умір. ціні.
MARIA'S TAILOR SHOP
30-96 — 34th St., L. I. C.
Phone RA 8-8774

Купуйте в підприємствах,
що оголошуються
в „СВОБОДІ“

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ОЗОН ПАРК, Н. Н. — Т-во
„Вільна Україна“, відл. 200, по-
відомляє всіх своїх членів, що
річні збори відбулися 15. січня
і вибори уряду на 1955 рік: С. Я.
Балук, предс.; М. Савка, заст.;
Е. Парашук, кас.; В. Костини,
заст.; В. Воруж, секр.; В. Ци-
лик, заст.; А. Мороз, Л. Балук,
О. Коцюп, контр. ком.; Я. Мо-
роз, Л. Балук, надз. хворих; М.
Ворона, Я. Жатковський, тро-
стисти. Чергові збори відбулись
19 лютого, о год. 8, веч. в
Горожан. Клубі, 91-20 — 95
Авеню. Проситесь всіх членів
привітати, бо є важні справи до
вирішення. Донюточних членів
проситесь привітати свої довги
і принести на збори, бо секретар
не може ходити по домах за
вкладками.

Замовлення слати на адресу:
„СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ
МАТІЯ САНДОРФА

повість
Ю. ВЕРНА
В ДВОХ ТОМАХ
ЦІНА \$2.50
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ

ПІСНІ У.С.С.-ів
в обробці О. ЗАЛЕСЬКОГО
В'язка перша на чолов. хор, ціна 50 цент.
В'язка друга на мішаний хор, ціна 90 цент.
В'язка третя на чолов. хор, ціна 50 цент.
Можна дістати в книгарні „Свободи“ 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДПА
Канади.

РОЗШУКИ

50 ДОЛ. ВІНАГОРОДИ
одержать той, хто подасть ві-
домість про ПAVЛА БАТЮКА
(або Батука), уродженого в 36а-
ражі, Зах. Україна. До 1921 р.
жив в Сирієзях, Н. Й.
Відомості слати до доньки:
JOZIA KAPKA
2631 N. Franklin Street,
Philadelphia 33, Pa.
ЯРОСЛАВА ПЛАВЮКА
пошукує
Д. ПІЛВЮК
Писати прому:
3447 De-Bullion Street
Montreal 18, P. Q., Canada

Пошукує п. ВАСИЛІЯ СЛОВО-
ДІЯНА з села Матівці-Залуче.
Хто знає про нього, або він сам,
прошу відізнається до своєї
вучки на адресу:
ANNA PERUN
758 Richmond St. W.
Toronto, Ontario, Canada.

MISCELLANEOUS
Statens Island
BRIGHTON PLUMBING CO.
984 Castleton Ave.
Всі роди „плумберства“ і огрі-
вання. Наша спец. — модерні
кухні й лазнички. Переріб. олів.
печей й огрівання. Легкі умов.
сплати.
Телеф. GL 2-7322

КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
В „СВОБОДІ“

Перероблені
МАШИНИ
до
ПИСАННЯ
англійськи, ціна \$25.00. Має-
мо також нові і перероблені
українські машини. Раху-
нок машини. Офісний прира-
ді. Потрібно аргументи.
ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ремонтні боти
АРГЕНТИНИ
Колі В. Вілкі не жаждали
ліку знавчого ROSSE TABS на
ці незначі мускулів, недо-
згоду. Колі В. Вілкі, зду-
рені, з ремагізмом і в а п и н и
жил, або з нервовим запале-
нням, то чому на спробувати
його сьогодні на наш кошт.
Його вживають тисячі людей
впродовж 30 років.
— Безплатно для читачів
нашої газети.
Запрошуємо. Вас випробува-
ти його без ніяких коштів.
Дозвольте, щоб ми вислали
Вам пачку довної величини.
Закладаючи безплатно 24 та-
блетки. Коли В. Вілкі, зду-
рені, з ремагізмом і в а п и н и
жил, або з нервовим запале-
нням, то чому на спробувати
його сьогодні на наш кошт.
Його вживають тисячі людей
впродовж 30 років.

Замовлення слати на адресу:
„СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ROSSE PRODUCTS CO.
Dept. O-5,
2708 Farwell Avenue
Chicago 45 Ill.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
Ціни ПРИСТУПНІ.

John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦІ
Контрольована темпера-
тура. Модерна каліція
до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

22. Дмитрий Федотич, Василий Григорьевич, Иван Гусев, Василий Ковалев, Михаил Думич, Мисайло Гурвич, Дмитро Гузилик, Володи-

Михаил, Иван Ефимов, М. Волонтерский, К. Малахов, Оттавио Сердюк, Орефант Савица, Иван Шульга.

Иванов, И. Ивану Кутю по \$1: 1.
Иванов, В. Василью С. 1.
Будышев, А. Николаю С. 1.
Дармоцкий, И. Дубов, В. Фомин, Д.
Фомин, С. Фомин, М. Горд.
Каторгина Гуля, П. Гуля, С.
Гуля, В. Николаю д-р В. Го-
ловин, В. Николаю В.
И. Ивану, Василью Ивану, Т.
Яковлю, М. Юрию, К. Казуру,
Андрею Степану Сергееву, Оге-
нью Степану, Ивану Шулягу,
Роману Туркову по \$1: 1.
Хажуля, Андрия Галича, Дмитрия
Шулягу по \$2: 1. Фель, П.
Крестьян, В. Крестьян, К. Кры-
ковская, Мария Покшима, Яна
Покшима, Николай Олга по \$1:
1.
М. Карлова, И. Китин, Ю. Ко-
сари, Олеся Сергеева.

М. Косачевський, С. Коетз, Параста Ковальчик, П. Крауцук, А. Крауцук, Л. Легендас, Н. Легинович, Ленісакс, Г. Луца, К. Мандрацький, С. Марчинчик, І. Михайлів, В. Пилипчук, М. Пилипчук, П. Пройд, І. Пройд, В. Пуца, А. Ральс, С. Рогач, І. Содомора, М. Здераль, І. Сівка, М. Стакура, П. Стакура, д-р Р. Стакура, Стеняк, І. Стрілька, В. Суха, М. Терещакський (ст.), М. Терещакський (мол.), Микола Терещакський, С. Вафлік, В. Вагнер, О. Венжжик, П. Бесовеловський, Д. Зайгончик, Ю. Войтович, Д. Зайганякський, — М. Жмуджак.

ОРЕГОН:
Спрингфилд: Василь Рыбка \$10 (за 1963).
Юджин: К. Пашечка \$5 (за 1963).

ПЕНСИВНЕНІ:
Брадок: Стофан Гула \$10 (за 1963)
Валдор: Марія Монтіньська \$5

Карний: Петро Гузар \$30 (за 1952, 53 і 54); по \$10: Петро Радь (1963), Андрія Венгир (1963); по \$5: Петро Кочірка

Ірл: Корія Драч \$10.
Гаррисбург: Г. Т. Веслей \$10.
Луїсв: Анна і Михайло Сіль-
ТЕКСАС:
Юстон: Іван Ушак \$1 (значки).
ВІРДЖІНІЯ:
Нью Маркет: Д-р Іван Галій \$10.

ВЕСТ ВІРДЖІНІЯ:
Вільям: По \$5: Іван Гелія, Данило Щербатий, Михайло Щербатий, Українсько-Американський Клуб, по \$2: Іван Мабала.

Міа Гичак, Семен Козул, Іван
Кочмак, Павло Компанієць,
Олекса Косляк, Семен Коваль,
Стефан Козяк, Микола Курелис,
Михайло Лиско, Тимофій Ли-
твиненко, Михайло Пасижен-

КАНАДА:
Катерина Секула, Теодор Сушинський, Микола Тимцюк (ст.), Іван Возняк; по \$5: Григорій Васараб, Михайло Врідський, Анна і Василь Вичкало, Михай-

ВИСКАНЗІПН:
Возокі; Ольга Демчук \$1 (за значки).

КАНАДА:

ло Хомя, Теодор Хомяин, Нисиф Онтарио; Кирпичев Лейк; Иван Цюцц, Иван і Стелла Дорош, Вассараба \$10.

(Листоа ч. 3. По день 9. листопада 1954 р.)

АРИЗОНА:
Фондизе: Ю. Тосаровский \$1.

КАЛИФОРНИЯ:
Воярский, С. Дерен, Д. Дереш, П. Дердак, Е. Дзюбинский, А. Мартинков, М. Оленич, Е. Перхач, Я. Рак, I. Сте...

Людэ калюжася: Олена і Міхал Тшчынскі па \$10.
Сак Франціско: По \$10: Ілля Чэбан, Дзмітр Дучынскі, Д. Петренко, УНСоюз (486 віддзі); Аўгуст Прыжыцкі \$5.
Медзізон: Юрыя Коробіў \$5.
Еддзінс: Д-р Васіль Шыманів \$10.
Медзігон: Д-р Роман Кінд \$10.

КОЛОРАДО:
Денвер: По \$10: о. д-р Дмитро
Влажковський, Микола Гладун,
Олександр Катковський, Антоніна Кол.

Девенпорт: Евгений Акулов \$11.
ЛУЗИЯНА:
Лайфлет: Д. Горчаковский \$2
МЕРИЛЕНД:

№10.	Федорфед: Федір Говора \$12.	кален: Д-р Михайло Заваль- ник \$10.
П.	Гартфорд: Українсько-Амери- канський Горожанський Клуб \$25; по \$10: Степан Ковалі, Лев Ковалі, Гнат Красів, Меланія і Володя Кітама, Володим. Плоский.	Валтінгор: По \$10: Микола Ва- ран, Николай Самійлів; Іван І- ванюк \$2 (значит).

МЕССАЧИУЕТС:
 Востон: По \$10: Иван Назар, Я-
 ків Шегрин; Иван Станчак \$5.
 Литтлфилд: По \$10: Мьякола Сте-
 фанок, Дмитро Загородний.

Гейстер: Иван Шпал \$10.
Вестер: Анна и Андрей Лемеш-
ка \$10.
Велески: А. Варалик \$1 (знач.).

Норвич: По \$10: Михайло Горюхачин, Микола Горюхачин, Василь Горюхачин і о. В. Горюхачин.

по	Ракідай: Андія Ясінейскі \$10.	Гастры: Іосиф Вайко \$1.
ор	Стефан: Н. Н.	(значы).
пр	Трошбал: Іосиф Вольк \$20.	
ко	Віцкевіч: По \$10; Міхайло	Сегіна: На хрысцінах у п-ва
	Челішак, Іван Грамык, Міхайло	Зеленко: гості зложылі на Н.
		Ф. такі жарыт: Л. Н. Гуанчэ

\$5; по \$2: В. Когут, Р. Пилипчук.
С. Зеленчук; Микола Дзюба
\$1.60; по \$1: о. В. Федорик, Текля
Герман, Д. Костенюк, Н.
Пантелюк, Д. Приходько.

МИННЕСОТА:
Миннеаполис: По \$10: Павел Федорцин, Александр Фялипович, Филипп Пугула, Константин

библиотеки).
 Ньюарк: Андрия Богдан \$10.
 -ДИСТР. ОФ КОЛОМБИЯ:
 Вашингтон: Лев Добрынский
 Солячлик.
 Чоноли: Иван Тимчишин \$10.
 Сейнт Пол: Юрия Мельникович
 \$10.

МІЗУРІ:

Сейнт Джозеф: Петро Вревка \$11
Сейнт Луйс: о. Вас. Чуйко \$2.

МОНТАНА:
Blgo: В. Мальник \$2 (значки).

ж-	Демлов: Андрій Філь \$11.	НЮ ГЕМПШІР:
\$5	ІЛІНОІ:	Коткорх: Д-р Вогдан Недільський \$20; Е. Недільський \$2;
\$3	Шнако: Ліа Американців у-країн. походження \$391 (збірка	С. Недільський \$1.

на листопадському святі при допомозі коверток на українських івагалдів, крім того \$156.65 (збірка на тому ж листопад святі в грошах на Нар. Фонд).

розпродажних в часі листопада, на кепаркеті для українських інвалідів в Європі; Д-р Василь Стефурак \$50; Кредиторів: *Микола С. Сторожук* \$1 382,53 (прибуток із кокарди); клієнт: *Еля Романюк* \$2. **Іст Орендж:** Носіф Вілоган \$38; Елізабет: Богдан Голда \$10; Стефан Богач \$5; В часі похоронок: *Якова Красновського* року 1, *Василь* 1,05%.

а) Кошопетатя, Сажомовича
\$26; Иван Яник \$20; Вронислав
Павло Вабля \$15; по \$11: Ггор
Гушечок, Марія Рибак, Володи-
мир Вірчук; по \$10: Микола
Андрійчук, Юлія Алесюк, Іван

Вулперка, д-р Роман Борисевич, Габло, Агафія Гандович, Ант
Петро Цар, Володимир Федан, Гнатюк, М. Яблонський, Матро
Онуфрій Губей, Іван Гущишль, на Яворська, Ф. Яворський, В.
д-р Василь Каосіян, Іван Коляч- Кардан, Євгенета Картичак, І.
ко, Василь Крикча, Аватоль Ло- Кіперов, В. Копопат, Агня Ко-

ро бачевський, Любов Лобачевська, р
Юрія Матіашак, Юлія Масля, р
оа Богдан Михайлович, Лев Па- р
ро ставський, Олександр Пistorак, р
омаля Плетенсич (стар.). Гр- р
мко, В. Костишин, Анна Козак, р
М. Кунька, С. Лабуцький, Р. р
Левшинський, М. Лудя, Парань- р
ка Магдич, О. Мамчак, М. Мар- р
конич, І. Пилат, П. Питула, Ма-

горія Прилепа, Теодор Рошко-
ря, Миксая Стеак, Ірена Шен-
кірч, Василь Тракало, Микола
Тимець, Українсько-Амери-
канський Горизонтальний Клуб,
Рія Полевач, Марія Процак, Я.
Припила, Софія Руднякська, Л.
Теплінін, Олександр Вавришко,
В. Втушнінський; по 50 ц.: Роз-
Фортун, Катер. Союз; дрібно:

я. М. Х. Ольга Волочук, Іван За-
блоский, Теодія Заблоська, І-
рина Захарів; по \$6: Михайло
Мудрий; по \$1 за значки: С.

